

POSTANOWIENIE

Dnia 10 sierpnia 2006 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Henryk Pietrkowski

w sprawie z powództwa Miasta N. - Kierownika Powiatowego Urzędu Pracy w N.

przeciwko T. K. i B. H.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 10 sierpnia 2006 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanej B. H.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w K.

z dnia 27 października 2005 r., sygn. akt I ACa .../05,

odrzuca skargę kasacyjną i oddala wniosek o przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.

Uzasadnienie

Skarga kasacyjna - obok oznaczenia zaskarżonego orzeczenia ze wskazaniem zakresu zaskarżenia, przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia oraz wniosku o uchylenie lub zmianę orzeczenia z oznaczeniem zakresu uchylenia lub zmiany - powinna zawierać, jako jeden z elementów konstrukcyjnych, także wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jego uzasadnienie (art. 398⁴ § 1 k.p.c.). W postanowieniu z dnia 9 listopada 2000 r., II CKN 1385/00 (OSNC 2001, nr 3, poz. 51) oraz w licznych późniejszych orzeczeniach dotyczących kasacji, a które zachowały aktualność w odniesieniu do skargi kasacyjnej, Sąd Najwyższy wyjaśnił, że brak polegający na nieprzedstawieniu okoliczności uzasadniających rozpoznania kasacji (aktualnie wniosku przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania) powoduje odrzucenie kasacji bez wzywania o jego usunięcie. Z kolei, w postanowieniu z dnia 12 grudnia 2000 r., V CKN 1780/00 (OSNC 2001, nr 3, poz. 52) uściślił to stanowisko przez stwierdzenie, że spełnienie obowiązku wynikającego z art. 393³ § 1 pkt 3 k.p.c. (aktualnie art. 398⁴ § pkt 3 k.p.c.) nie może polegać na odwołaniu się przez skarżącego do uzasadnienia podstaw kasacyjnych, bez przedstawienia okoliczności wskazanych w wymienionym przepisie, a w postanowieniu z dnia 22 marca 2001 r., V CZ 131/00 (OSNC 2001, nr 10, poz. 156) zaznaczył dobitnie, że jeżeli skarżący nie wskazał w kasacji okoliczności uzasadniających jej rozpoznanie, to obowiązek ich przedstawienia nie jest spełniony, choćby dały się wywieść z uzasadnienia kasacji (por. także postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 2 marca 2001 r., V CZ 127/00 oraz z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, nie publikowane).

Oceniając wymaganie przewidziane w art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c., należy przede wszystkim podkreślić, że kształtując formę skargi kasacyjnej oraz stylizując przepis art. 398⁴ § 1 k.p.c., ustawodawca wyraźnie oddzielił podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie (pkt 2) od wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jego uzasadnienie (pkt 3), w związku z czym utożsamianie tych odrębnych elementów konstrukcyjnych w ramach wykładni sądowej jest niedopuszczalne. Z tych samych założeń wychodził Sąd Najwyższy, trafnie stwierdzając w przytoczonych na wstępie orzeczeniach, że spełnienie obowiązku wynikającego

z art. 393³ § 1 pkt 3 k.p.c. (aktualnie art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c.) nie może polegać na odwołaniu się przez skarżącego do uzasadnienia podstaw kasacyjnych.

Spełnienie wymagania z art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c. powinno przybrać formę wyodrębnionego wywodu prawnego, w którym skarżący wskaże, jakie to konkretnie występujące w sprawie okoliczności pozwalają zakwalifikować skargę kasacyjną do rozpoznania, i uzasadni, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek usprawiedliwiających przyjęcie skargi. Skarżący nie może ograniczyć się do powtórzenia ustawowej formuły, w jakiej zostały ujęte w art. 398⁹ k.p.c. okoliczności mające uzasadniać wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Samo posłużenie się taką formułą, bez jej uzasadnienia, odwołującego się do realiów konkretnej sprawy i wykazującego, że przytoczona przyczyna przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania rzeczywiście zachodzi, nie wystarczy do uznania, że obowiązek z art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c. został spełniony, i tym samym może skutkować odrzuceniem kasacji.

W złożonej skardze kasacyjnej brak jest elementów, które nadają jej publicznoprawny charakter i wypełniają swą treścią przesłanki określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Wprawdzie jej autor stwierdził, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne oraz potrzeba wykładni prawa, ale nie przedstawił zagadnienia prawnego ani nie wykazał, że istnieje potrzeba wykładni przepisów prawa. Stwierdzenia zawarte w treści skargi kasacyjnej w istocie stanowią pozór występowania zagadnienia prawnego. W przypadku gdy skarżący twierdzi, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, obciąża go obowiązek sformułowania tego zagadnienia i wskazania argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 r., nr 1, poz. 11). Z kolei odwołanie się do uzasadnienia podstaw kasacyjnych, w którym skarżący zarzuca sądowi drugiej instancji dokonanie wadliwej wykładni przepisów prawnych nie jest przedstawieniem okoliczności uzasadniających wniosek o istnieniu potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 w zw. z art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c.). Byłoby to bowiem zbędnym powielaniem argumentów wskazanych w uzasadnieniu podstaw kasacyjnych, służących wykazaniu ich zasadności. Podkreślić nadto

należy, że autor skargi kasacyjnej zarówno w podstawach kasacyjnych jak i we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazał art. 233 § 1 k.p.c., a zatem przepis, który nie może być podstawą skargi kasacyjnej, a zatem także podstawa twierdzenia, że wymaga wykładni prawa albo na jego tle występuje istotne zagadnienie prawne (art. 398³ § 3 k.p.c.).

Odmawiając zasądzenia kosztów nieopłaconej pomocy prawnej zważyć należało, że koszty takie przysługują adwokatowi, gdy pomoc prawna udzielana została zgodnie z wymaganiami stawianymi profesjonalście, jak to już wyjaśnił Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 14 sierpnia 1997 r., II CZ 88/97 (OSNC 1998, z. 3, poz. 40).

W niniejszej sprawie udzielona "pomoc prawna" polegała na sporządzeniu i wniesieniu skargi kasacyjnej nie spełniającej - jak to już wyjaśniono - podstawowych wymagań proceduralnych stawianych temu środkowi, co spowodowało konieczność jej odrzucenia na posiedzeniu niejawnym (art. 398⁶ § 3 k.p.c.). Rażąco sprzeczne z zasadą profesjonalizmu czynności adwokata (radcy prawnego) ustanowionego z urzędu nie uprawniają go do skutecznego domagania się przyznania mu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej. Za takie należy uznać czynności pełnomocnika procesowego podjęte w postępowaniu kasacyjnym w niniejszej sprawie, i dlatego brak było podstaw, by z mocy przepisów rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1348 ze zm.) przyznać mu zwrot tych kosztów. Zauważyć poza tym należy, że omawiany wniosek nie zawiera również wymaganego - zgodnie z § 20 powyższego rozporządzenia - oświadczenia, że opłata nie została zapłacona w całości lub w części. Wniosek adwokata lub radcy prawnego, ustanowionego dla strony zwolnionej od kosztów sądowych w całości lub w części, o zasądzenie od Skarbu Państwa kosztów nie opłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, nie zawierający oświadczenia, że żądane koszty nie zostały zapłacone w całości lub w części, podlega oddaleniu, jako nie uzasadniony (postanowienie SN z dnia 14 października 1998 r., II CKN 687/98, OSNC 1999, nr 3, poz. 63).

Z przytoczonych względów należało orzec jak wyżej.